

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4166-4170/2559

บริษัทชั้น แคมชินนารี ลิมิตเต็ด ผู้ร้องขอ บริษัทยูไนเต็ดเซ็นเตอร์ จำกัด กับพวก ผู้คัดค้าน บริษัทปัญญาพล พัลฟ์ อินดัสตรี จำกัด (มหาชน) ลูกหนี้

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 144, ป.วิ.พ. มาตรา 148, ป.วิ.พ. มาตรา 173, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/4, พ.ร.บ.จัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. 2542 มาตรา 14

ย่อ / หลักกฎหมาย

บทบัญญัติเรื่องการดำเนินกระบวนการพิจารณาชำระหรือการร้องขอชำนั้น พ.ร.บ.จัดตั้งศาลล้มละลาย และวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ.2542 ไม่ได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะ จึงต้องนำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม ซึ่งบทบัญญัติของกฎหมายล้มละลายส่วนที่ว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาองค์กรทางธุรกิจไว้และเพื่อให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้อย่างเป็นธรรมซึ่งจะได้รับชำระหนี้จำนวนไม่น้อยกว่ากรณีศาลพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย การยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการโดยบุคคลใดบุคคลหนึ่งตามมาตรา 90/4 นั้น เป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ของลูกหนี้และเจ้าหนี้ทั้งหลาย การดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีฟื้นฟูกิจการ โดยผู้ร้องขอฟื้นฟูกิจการในคดีหนึ่งถือเสมือนว่าเป็นการกระทำแทนบุคคลอื่นๆ ด้วย หากมีการร้องขอฟื้นฟูกิจการโดยอ้างมูลเหตุเดิมหรือช่องทางในการฟื้นฟูกิจการเดียวกันก็ย่อมเป็นการร้องขอซ้ำได้เช่นกัน ในการร้องขอฟื้นฟูกิจการคดีนี้ผู้ร้องได้อ้างเหตุในการร้องขอฟื้นฟูกิจการว่า ลูกหนี้ประสบปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจทำให้เศรษฐกิจของประเทศชะลอตัวและการเปลี่ยนค่าเงินบาทในปี 2540 ทำให้ลูกหนี้มีภาระหนี้เพิ่มขึ้น มูลเหตุในการร้องขอฟื้นฟูกิจการคดีนี้เป็นเหตุที่มีการร้องขอฟื้นฟูกิจการมาแล้วในคดีแรก แม้ว่าผู้ร้องขอคดีนี้จะไม่ได้เป็นผู้ร้องขอเองก็ตาม แต่เมื่อคดีแรกศาลได้มีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการและยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ อันมีผลทำให้เจ้าหนี้ต้องถูกปรับยอดหนี้ลงมาและมีสิทธิเรียกร้องเฉพาะหนี้ที่ค้างอยู่ตามแผนฟื้นฟูกิจการซึ่งหลังจากศาลมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการแล้ว ก็ไม่ปรากฏเหตุใหม่ในสาระสำคัญที่ทำให้ลูกหนี้หรือผู้ร้องขอมีสิทธิร้องขอฟื้นฟูกิจการได้อีก ทั้งศาลวินิจฉัยในคดีแรกมาแล้วว่าลูกหนี้สามารถยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการได้และในคดีแรกมีการดำเนินกระบวนการพิจารณาจนกระทั่งศาลมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการเช่นนี้ การที่เจ้าหนี้มายื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการในคดีนี้อีก จึงเป็นการร้องขอซ้ำตาม ป.วิ.พ. มาตรา 148 ประกอบ พ.ร.บ.จัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ.2542 มาตรา 14 นอกจากนี้ยังปรากฏว่าในการร้องขอฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ในคดีที่สามนั้น ธนาคาร ส. ยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการซึ่งเป็นผู้รับโอนจากท่าธนาคารในประเทศในขณะที่คดีแรกอยู่ระหว่างพิจารณาชั้นอุทธรณ์ การยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการในคดีที่สามจึงเป็นการร้องขอซ้อนและดำเนินกระบวนการชำระซ้ำกับคดีแรกตาม ป.วิ.พ. มาตรา 173 และมาตรา 144 ประกอบ พ.ร.บ.จัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ.2542 มาตรา 14 และการที่ผู้ร้องขอมายื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ในคดีนี้โดยเหตุทำนองเดียวกับการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการคดีที่สามอีก จึงเป็นการดำเนินกระบวนการชำระซ้ำกับคดีที่สาม ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 144 ประกอบ พ.ร.บ.จัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ.2542 มาตรา 14

คำพิพากษา

ผู้ร้องขอยื่นคำร้องขอให้มีการฟ้องคดีของลูกหนี้และมีคำสั่งตั้งบริษัทพีซีแอล แพลนเนอร์ จำกัด เป็นผู้ทำแผน หากว่ายังไม่สามารถมีคำสั่งตั้งผู้ทำแผนได้ให้มีคำสั่งให้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นผู้บริหารชั่วคราว ผู้คัดค้านทั้งหกยื่นคำคัดค้านขอให้มีการฟ้องคดี ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ฟ้องผู้ฟ้องคดีของลูกหนี้และแต่งตั้งบริษัทพีซีแอล แพลนเนอร์ จำกัด เป็นผู้ทำแผนตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/10 และ 90/17 ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ ผู้คัดค้านทั้งหกอุทธรณ์โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า ก่อนที่ผู้ร้องขอจะยื่นคำร้องขอ ฟ้องผู้ฟ้องคดีเมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2554 เคยมีการยื่นคำร้องขอฟ้องผู้ฟ้องคดีของลูกหนี้มาก่อน แล้ว 3 ครั้ง ครั้งที่ 1 คดีหมายเลขดำที่ พ.14/2542 คดีหมายเลขแดงที่ พ.12/2542 ซึ่งธนาคาร กสิกรไทย จำกัด (มหาชน) และลูกหนี้ได้ยื่นคำร้องขอ ในคดีดังกล่าวปรากฏว่าศาลล้มละลายกลาง ได้มีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนและมีการปฏิบัติครบกำหนดระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผน และต่อมา ศาลได้มีคำสั่งยกเลิกการฟ้องผู้ฟ้องคดีของลูกหนี้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/70 วรรคสอง เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2551 ครั้งที่ 2 คดีหมายเลขดำที่ พ.6/2551 คดีหมายเลขแดงที่ พ.48/2551 ลูกหนี้ได้ยื่นคำร้องขอฟ้องผู้ฟ้องคดีของลูกหนี้เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2551 ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ฟ้องผู้ฟ้องคดีและตั้งลูกหนี้เป็นผู้ทำแผน แต่ปรากฏว่าผู้ทำแผนไม่สามารถเสนอแผนฟ้องผู้ฟ้องคดีได้ภายในกำหนดและศาลได้มีคำสั่งให้ยกเลิกคำสั่งให้ฟ้องผู้ฟ้องคดีของลูกหนี้เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2552 ครั้งที่ 3 คดีหมายเลขดำที่ พ.4/2553 คดีหมายเลขแดงที่ พ.24/2553 ธนาคารสแตนดาร์ด พีแอลซีได้ยื่นคำร้องขอฟ้องผู้ฟ้องคดีของลูกหนี้ ศาลล้มละลายกลางพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ร้องขอคดีดังกล่าวได้รับโอนหนี้สินของลูกหนี้จากธนาคารสแตนดาร์ด เอเชีย จำกัด ซึ่งรับโอนมาจากห้าธนาคารในประเทศไทยซึ่งรวมถึงธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ด้วย เมื่อคดีแรกธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ร่วมกับลูกหนี้เป็นผู้ร้องขอและคดีแรกอยู่ในระหว่างพิจารณาของศาลฎีกา ดังนั้นการที่ผู้ร้องขอคดีดังกล่าวซึ่งเป็นผู้รับโอนหนี้สินมาจาก ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) มายื่นคำร้องอีก จึงเป็นการร้องซ้อนและดำเนินกระบวนการ พิจารณาซ้ำทั้งสองคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 173, 144 ประกอบ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ.2542 มาตรา 14 ให้ยก คำร้องขอฟ้องผู้ฟ้องคดีของลูกหนี้ในคดีดังกล่าว มีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า การยื่นคำร้องขอฟ้อง ผู้ฟ้องคดีในคดีนี้ เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำหรือเป็นการร้องขอซ้ำ ตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 144 และมาตรา 148 ประกอบพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ.2542 มาตรา 14 หรือไม่ เห็นว่า บทบัญญัติ เรื่องการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำหรือการร้องขอซ้ำนั้น พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลาย และวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ.2542 ไม่ได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะ จึงต้องนำบทบัญญัติแห่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม ตามพระราชบัญญัติจัดตั้ง ศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ.2542 มาตรา 14 ที่ว่านำมาใช้โดยอนุโลมนั้น หมายความว่า นำมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับกฎหมายล้มละลายส่วนที่ว่าด้วยการฟ้องผู้ฟ้องคดีของ ลูกหนี้ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งบัญญัติเรื่องการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำไว้ใน มาตรา 144 ว่า "เมื่อศาลใดได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งวินิจฉัยชี้ขาดคดีหรือในประเด็นข้อใดแห่งคดี แล้ว ห้ามมิให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลนั้นอันเกี่ยวกับคดีหรือประเด็นที่ได้วินิจฉัยชี้ขาดแล้ว นั้น" และบัญญัติเรื่องการฟ้องซ้ำหรือร้องซ้ำไว้ในมาตรา 148 ว่า "คดีที่ได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่ง

ถึงที่สุดแล้ว ห้ามมิให้คู่ความเดียวกันรื้อร้องฟ้องกันอีกในประเด็นที่ได้วินิจฉัย โดยอาศัยเหตุ
อย่างเดียวกัน..." บทบัญญัติของกฎหมายล้มละลายส่วนที่ว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้มี
วัตถุประสงค์เพื่อรักษาองค์กรทางธุรกิจไว้และเพื่อให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้อย่างเป็นธรรม ซึ่งจะ
ได้รับชำระหนี้จำนวนไม่น้อยกว่ากรณีศาลพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย นอกจากนี้
พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/8 บัญญัติว่า "ผู้ร้องขอจะถอนคำร้องขอไม่ได้
เว้นแต่ศาลจะอนุญาต แต่ถ้าศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการแล้ว ศาลจะอนุญาตให้ถอนคำร้องขอไม่ได้
ในกรณีที่ผู้ร้องขอทั้งคำร้องขอ หรือขาดนัดพิจารณา หรือศาลอนุญาตให้ถอนคำร้องขอ ก่อนที่ศาล
จะสั่งจำหน่ายคดีให้โฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับ เพื่อให้เจ้าหนี้
ทั้งหลายและลูกหนี้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน" และมาตรา 90/9 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "เมื่อ
ศาลสั่งรับคำร้องขอแล้ว ให้ดำเนินการไต่สวนเป็นการด่วน... กับให้ส่งสำเนาคำร้องขอให้แก่เจ้าหนี้
ทั้งหลายเท่าที่ทราบ..." จากวัตถุประสงค์และหลักกฎหมายจึงเห็นเป็นที่ประจักษ์ว่า การยื่นคำร้อง
ขอฟื้นฟูกิจการโดยบุคคลใดบุคคลหนึ่งตามมาตรา 90/4 นั้น เป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ของ
ลูกหนี้และเจ้าหนี้ทั้งหลาย การดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีฟื้นฟูกิจการโดยผู้ร้องขอฟื้นฟูกิจการ
ในคดีหนึ่งถือเสมือนหนึ่งว่าเป็นการกระทำการแทนบุคคลอื่นๆ ด้วย หรือในกรณีที่คดีแรกมีการ
ดำเนินการเพื่อฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้จนกระทั่งศาลมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการแล้วตามมาตรา
90/70 หากจะมีการร้องขอฟื้นฟูกิจการโดยอ้างมูลเหตุเดิมหรือช่องทางในการฟื้นฟูกิจการเดียวกัน
ก็ย่อมเป็นการร้องขอซ้ำได้เช่นกัน ในการร้องขอฟื้นฟูกิจการในคดีนี้ผู้ร้องได้อ้างเหตุในการร้องขอ
ฟื้นฟูกิจการว่า ลูกหนี้ได้ประสบปัญหาเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจของประเทศโดยรวมถดถอยโดย
ลูกหนี้ได้เริ่มประสบปัญหาทางการเงินตั้งแต่ปี 2540 ซึ่งเป็นช่วงที่ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤติ
เศรษฐกิจทำให้เศรษฐกิจของประเทศชะลอตัวในการลงทุนทั้งภาครัฐและเอกชน สถาบันการเงินที่
ยังคงอยู่ไม่สามารถจะให้สินเชื่อเพิ่มเติมได้ นอกจากนี้การเปลี่ยนค่าเงินบาทในปี 2540 ทำให้
ลูกหนี้มีภาระหนี้เพิ่มขึ้น หากลูกหนี้ปิดกิจการลงจะมีผลกระทบต่อบุคคลต่างๆ กรณีจึงเห็นได้ชัดว่า
มูลเหตุในการร้องขอฟื้นฟูกิจการในคดีนี้ก็สืบเนื่องจากประเทศไทยได้ประสบปัญหาภาวะวิกฤติ
เศรษฐกิจอันเป็นเหตุที่มีการร้องขอฟื้นฟูกิจการมาแล้วในคดีหมายเลขดำที่ พ.14/2542 คดี
หมายเลขแดงที่ พ.12/2542 แม้ว่าผู้ร้องขอจะไม่ได้เป็นผู้ร้องขอเองก็ตาม แต่เมื่อในคดีแรกนี้ศาล
ได้มีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการและยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ อันมีผลทำให้เจ้าหนี้ต้อง
ถูกปรับยอดหนี้ลงมาและมีสิทธิเรียกร้องเฉพาะหนี้ที่ค้างอยู่ตามแผนฟื้นฟูกิจการ ซึ่งหลังจากศาลมี
คำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการแล้ว ก็ไม่ปรากฏเหตุใหม่ในสาระสำคัญที่ทำให้ลูกหนี้หรือผู้ร้องขอมี
สิทธิร้องขอฟื้นฟูกิจการได้อีก ดังนั้น การร้องขอฟื้นฟูกิจการอีกในมูลเหตุที่เคยมีการร้องขอฟื้นฟู
กิจการมาแล้ว ย่อมเป็นการทำให้เจ้าหนี้ถูกปรับลดหนี้ลงจากแผนฟื้นฟูกิจการในแต่ละคดี
หลายครั้งโดยไม่เป็นธรรม ทั้งศาลวินิจฉัยในคดีแรกมาแล้วว่าลูกหนี้สามารถยื่นคำร้องขอฟื้นฟู
กิจการได้ และในคดีก่อนมีการดำเนินกระบวนการจนกระทั่งศาลมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟู
กิจการเช่นนี้ การที่เจ้าหนี้มายื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการในคดีนี้อีก จึงเป็นการร้องขอซ้ำตาม
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 148 ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลาย
และวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ.2542 มาตรา 14 นอกจากนี้ยังปรากฏว่าในการร้องขอฟื้นฟู
กิจการเป็นคดีที่สาม คดีหมายเลขดำที่ พ.4/2553 คดีหมายเลขแดงที่ พ.24/2553 ซึ่งธนาคาร
สแตนดาร์ด พีแอลซี ยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้และศาลล้มละลายกลางวินิจฉัยว่า ผู้
ร้องขอในคดีดังกล่าวรับโอนหนี้มาจากธนาคารสแตนดาร์ด เอเชีย จำกัด ซึ่งรับโอนหนี้จากท่า

ธนาคารในประเทศไทยรวมทั้งธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ด้วย เมื่อคดีแรกธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ได้ร่วมกับลูกหนี้ผู้ร้องขอในคดีแรกอยู่ระหว่างพิจารณาชั้นอุทธรณ์ของศาลฎีกา ดังนั้นการที่ผู้ร้องขอซึ่งเป็นผู้รับโอนหนี้มาจากธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) มายื่นคำร้องอีก จึงเป็นการร้องขอซ้อนและดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 173 และมาตรา 144 ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ.2542 มาตรา 14 เช่นนี้ การที่ผู้ร้องขอในคดีนี้ได้มายื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2554 โดยเหตุทำนองเดียวกับในการร้องขอฟื้นฟูกิจการคดีที่สาม จึงเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 144 ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ.2542 มาตรา 14 นอกจากนี้การร้องขอฟื้นฟูกิจการของผู้ร้องในคดีนี้ เป็นการร้องขอซ้ำกับคดีหมายเลขแดงที่ พ.12/2542 และเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำกับคดีหมายเลขแดงที่ พ.24/2553 จึงต้องห้ามมิให้ยื่นคำร้องขอ กรณีไม่จำต้องวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้คัดค้านที่ 1 ที่ 2 ที่ 5 และที่ 6 รวมทั้งอุทธรณ์ในประเด็นอื่นของผู้คัดค้านที่ 3 และที่ 4 อีกเพราะไม่ทำให้ผลของคดีเปลี่ยนแปลงไป พิพากษากลับ ให้ยกคำร้องขอ ให้ผู้ร้องขอใช้ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาลแทนผู้คัดค้านทั้งหกโดยให้ผู้ร้องขอใช้ค่าทนายความแก่ผู้คัดค้านคนละ 30,000 บาท

องค์คณะ

ปิยกุล บุญเพิ่ม · ทศนีย์ จั่นสัญญาชัย ธรรมเกณท์ · ชัยยุทธ ศรีจำนงค์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/4166-4170/2559>